

Tässä kappaleessa opit

- Tietoa Suomen historian tärkeimmistä tapahtumista
- Tietoa Suomen lähimenneisyydestä
- Passiivin imperfektin
- Aikasanoja
- Jokapäiväisiin askareisiin liittyvää sanastoa

- ▶ *Susan:* Onko Suomi muuttunut paljon sun nuoruudesta?
- ▶ *Tyyn:* On. Kaikki oli ennen erilaista. Silloin kun mä olin nuori, elämä oli aika yksinkertaista. Asuin lapsena maalla. Maalla herättiin aamulla aikaisin, tehtiin kotitöitä ja mentiin kouluun. Koulun jälkeen autettiin vanhempia kotona: siivottiin ja tehtiin ruokaa. Viikonloppuna päästiin joskus kaupunkiin ja käytiin elokuvissa tai tansseissa. Kaupunkiin oli matkaa parikymmentä kilometriä, ja sinne ajettiin pyörällä.

- ▶ *Susan:* Mmm. Mutta eihän toi niin erilaiselta kuulosta.

- ▶ *Tyyn:* Voi kuule. Vapaa-aikaa oli tosi paljon vähemmän kuin nykyään, ja töitä oli paljon enemmän. 60-luvulla oltiin töissä ja koulussa kuusi päivää viikossa, viisi-päiväinen työviikko tuli vasta 70-luvulla. Mutta silloin ei opiskeltu niin paljon kuin nykyään. Nyt on kaikenlaisia kursseja ja opistoja ja verkko-opintoja. Eikä ollut niin paljon kodinkoneita, ja muutenkin elintaso oli huonompi. Tää oli köyhempi maa silloin. Meilläkään ei kotona ollut jääkaappia tai pesukonetta. Ne hankittiin vasta 60-luvun lopussa. Kaupoissa oli vähemmän tavaraa, ja kaupat olivat pieniä ja lähellä. Kaupoissa ei myyty valmisruokia. Eikä kaikkea ruokaa ostettu kaupasta. Leivät leivottiin itse, porkkanat ja sipulit kasvatettiin omassa pellossa ja tuontihedelmät olivat harvinaisia. Omenoita syötiin ja appelsiinejakin tuotiin jo maahan, mutta ei paljon muuta.

SANASTO

- tiedustelu, -n
- tila, -n
- tilanne, tilanteen
- toiminta, toiminnan
- toimisto, -n
- tulevaisuus, tulevaisuuden
- tulla ⁽³⁾, tulen toimeen
- tuntea ⁽¹⁾, tunnen
- tutkia ⁽¹⁾, tutkin
- tuttu, tutun
- tärkeä, -n
- täsmällinen, täsmällisen
- täydentää ⁽¹⁾, täydennän
- täyttää ⁽¹⁾, täytän
- vaatia ⁽¹⁾, vaadin
- vahvuus, vahvuuden
- vaihtaa ⁽¹⁾, vaihdan

- valmistautua ⁽¹⁾, valmistaudun + mihin
- vapaaehtoinen, -ehtoisen
- varasto, -n
- vastaava, -n
- vastuuntuntoinen, -tuntoisen
- viedä ⁽²⁾, vien
- vihainen, vihaisen
- virhe, virheen
- voimassa oleva, -n
- väittämä, -n
- välttämätön, välttämättömän
- yhdistää ⁽¹⁾, yhdistän
- yhteistyökykyinen, -kykyisen
- yhteystieto, -tiedon
- ystävällinen, ystävällisen

Puhekielen sanat

- ihan poikki = tosi väsynyt
- lintsata ⁽⁴⁾, lintsaan = jäädä pois ilman lupaa
- lätkä, -n = jääkiekko
- seisoa tumput suorina = olla passiivinen

- ▶ *Susan:* Oliko elämä sitten raskasta?
- ▶ *Tyynne:* No olihan se, mutta myös mukavaa. Me tehtiin itse kaikenlaista. Pyykit pestiin käsin, astiat tiskattiin käsin, kotona siivottiin joka päivä vähän. Silloin ei vaan katsottu telkkaria, oli vain yksi televisiokanava ja sieltä tuli vähän ja tylsää ohjelmaa. Silloin oltiin paljon ulkona ja käytiin naapureilla kylässä. Mutta niin kuin mä sanoin, oli elämä mukavaakin. Silloin oltiin tyytyväisiä siihen vähään, mitä oli. Rahoja ei tuhlatu turhuuksiin, eikä silloin ostettu uusia vaatteita joka kuukausi, vaan korjattiin vanhoja. Kaikki tavarat yritettiin käyttää loppuun, eikä ruokaa laitettu roskiin. Lomilla ei matkustettu ulkomaille vaan hoidettiin kotia. Mutta mun mielestä ennen oltiin onnellisempia. Nykyään kaikilla pitää olla lisää ja uutta ja isompaa ja hienompaa ja kalliimpaa tai ainakin parempaa kuin naapurilla. Mikään ei riitä. Silloin ennen tarvittiin vähemmän.
- ▶ *Susan:* Niin. Onhan se tietysti noinkin. Mutta ehkä sä olit silloin vaan nuori, ja siksi kaikki oli sun mielestä paremmin. Onhan nykyaika tuonut paljon hyviäkin asioita. Elämä on turvallista ja helppoa. Minkähänlaista elämä sitten on, kun meidän vauva syntyy tai kun se on aikuinen.
- ▶ *Tyynne:* Susan... vauva? Oletko sä raskaana?

1

Lue, mitä Tyne kertoo omasta nuoruudestaan. Rastita oikeat vaihtoehdot. Jos vaihtoehto on väärin, kirjoita, mikä olisi oikea vaihtoehto. Puhu vastauksistasi parin kanssa.

	O	V
a. Ennen Suomi oli samanlainen kuin nyt.	☐	☐
b. Tyne ei asunut kaupungissa.	☐	☐
c. Lapset ja nuoret tekivät kotitöitä.	☐	☐
d. Ennen ei ajettu niin paljon autoilla.	☐	☐
e. Ennen kotitöitä oli enemmän.	☐	☐
f. Astioita ja vaatteita ei pesty koneella.	☐	☐
g. Kaupoissa oli vain kotimaisia hedelmiä.	☐	☐
h. Nykyään kaikki on paremmin.	☐	☐
i. Ennen ei tavattu ystäviä.	☐	☐
j. Elämä oli ympäristöystävällistä.	☐	☐
k. Ihmiset eivät tarvitse kaikkea niin paljon kuin nykyään.	☐	☐

	O	V
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐

2

Lue Susanin ja Tyneen keskustelu uudelleen ja etsi vastakohtat lihavoiduille ilmaisuille.

- a. 60 vuotta sitten elämä oli **todella monimutkaista**. _____
- b. **Työtä** oli paljon **enemmän**. _____
- c. Ennen oltiin paljon **sisällä**. _____
- d. Kaupat olivat **kaukana**. _____
- e. Tuontihedelmät olivat **tavallisia**. _____
- f. Rahaa ei **säästetty**. _____
- g. 1950-luvulla **matkustettiin** paljon **kotimaassa**. _____
- h. Joskus elämä on **vaarallista** ja **vaikeaa**. _____
- i. Hän on **lapsi**. _____

- Mitä ennen **tehtiin**?
- **Oltiin** paljon perheen kanssa. Meillä kotona **luettiin** aika paljon.
- Mitäs sitten **ei tehty**?
- No **ei istuttu** kahviloissa **eikä syöty** ravintoloissa. Ruoka ja kahvi **syötiin** ja **juotiin** kotona.

Etsi Tyynen ja Susanin keskustelusta sivuilta 99–100 passiivin imperfektimuodot.

- VERBITYYPPI 1: auttaa _____ leipoa _____
- VERBITYYPPI 2: syödä _____ käydä _____
- VERBITYYPPI 3: pestä _____ mennä _____
- VERBITYYPPI 4: herätä _____ siivota _____
- VERBITYYPPI 5: tarvita _____

Negatiivinen passiivin imperfekti. Etsi verbityyppien 1–4 negatiiviset passiivimuodot Tyynen ja Susanin keskustelusta ja päätele, miten verbityyppi 5 taipuu.

- VERBITYYPPI 1: ostaa _____
- VERBITYYPPI 2: myydä _____
- VERBITYYPPI 3: opiskella _____
- VERBITYYPPI 4: tuhlata _____
- VERBITYYPPI 5: valita _____

Passiivin imperfektiä käytetään samoin kuin passiivin preesenssiä, mutta silloin kun tarvitaan imperfektiä. Passiivilla on myös perfekti ja pluskvamperfekti: "Suomessa **on asuttu** noin 10 000 vuotta (perfekti)." "Kauppa **oli suljettu** (pluskvamperfekti), kun Pekka yritti sisään."

Kirjoita passiivin imperfekti mallin mukaan.

VERBITYYPPI 1:

lukea: minä luen
leipoa: _____
itkeä: _____
ajaa: minä ajan
auttaa: _____
ostaa: _____
käyttää: minä käytän
pitää: _____
säästää: _____

POSITIIVINEN

luettiin

ajettiin

käytettiin

NEGATIIVINEN

ei luettu

ei ajettu

ei käytetty

VERBITYYPIT 2 JA 3:

syödä:
juoda:
tehdä:
kuunnella:
opiskella:
nousta:

POSITIIVINEN

syötiin

kuunneltiin

NEGATIIVINEN

ei syöty

ei kuunneltu

VERBITYYPIT 4 JA 5:

tavata:
haluta:
herätä:
häiritä:
tuomita:
valita:

POSITIIVINEN

tavattiin

häirittiin

NEGATIIVINEN

ei tavattu

ei häiritty

3

Mitä tehtiin ennen? Mitä tehdään nyt? Tee 15 lausetta.
Valitse yksi ilmaisu kummastakin laatikosta.

kotitöitä
vaatteita
ruokia
vanhempia
rahaa
ystäviä

tehdä enemmän
silittää usein
pestä käsin
käyttää loppuun
ei tavata kahviloissa
ommella itse
ei tuhlata
ei ostaa aina uusia
ei syödä ravintolassa

kunnioittaa
kuunnella
säästää
auttaa
ei vastustaa
ei laittaa roskeisiin
korjata
ei tehdä koneilla

4

Kirjoita viivoille positiivinen ja negatiivinen passiivin imperfekti.

Esimerkiksi:

Nyt pelataan tietokonepelejä. Ennen ei pelattu.

Ennen pelattiin korttia.

- a. Nyt ajetaan autolla. Ennen _____
Ennen _____
- b. Nyt syödään hampurilaisia. Ennen _____
Ennen _____
- c. Nyt katsotaan elokuvat kotona netistä. Ennen _____
Ennen _____
- d. Nyt kuunnellaan konemusiikkia. Ennen _____
Ennen _____
- e. Nyt siivotaan imurilla. Ennen _____
Ennen _____
- f. Nyt maksetaan laskut netissä. Ennen _____
Ennen _____

- g. Nyt matkustetaan paljon. Ennen _____
Ennen _____
- h. Nyt osataan puhua vieraita kieliä. Ennen _____
Ennen _____
- i. Nyt opiskellaan paljon. Ennen _____
Ennen _____
- j. Nyt tavataan ystäviä kahviloissa. Ennen _____
Ennen _____
- k. Nyt tehdään eksoottisia ruokia. Ennen _____
Ennen _____
- l. Nyt soitetaan älypuhelimella. Ennen _____
Ennen _____

5 Kirjoita annetut lauseet passiivilauseina.

Esimerkiksi:

Nuoret puhuivat vanhoille ihmisille kohteliaasti.

Vanhoille ihmisille puhuttiin kohteliaasti.

- a. Kotona ihmiset söivät perunoita ja kalaa.
_____
- b. Lapset kuuntelivat vanhempia.
_____
- c. Perheet eivät katsoneet iltaisin televisiota.
_____
- d. Ihmiset eivät käyneet joka vuosi ulkomailla.
_____
- e. Maalaiset muuttivat maalta kaupunkiin 1960-luvulla.
_____
- f. 1970-luvulla rakennusmiehet rakensivat paljon kouluja.
_____
- g. Vuonna 1941 sotilaat sotivat Suomessa.
_____

Lue kertomukset ja kirjoita verbit oikeassa muodossa.

Tyyne

Minun lapsuudessaani **a.** _____ (elää) vaatimattomasti. Työtä **b.** _____ (tehdä) paljon ja koko ajan. Äiti oli lempeä, mutta jos isä oli kotona, silloin **c.** _____ (laiskotella, negatiivinen). Illalla **d.** _____ (mennä, negatiivinen) naapuriin tai kylälle. Silloin **e.** _____ (istua) kotona ja **f.** _____ (laittaa) ruokaa. Lauantaina **g.** _____ (siivota) koti putipuhtaaksi. Sunnuntaina **h.** _____ (käydä) kirkossa, **i.** _____ (levätä), **j.** _____ (ei tehdä) mitään työtä, sillä sunnuntai oli pyhäpäivä.

Jere

Minulla on kaksoisveli. Me **a.** _____ (olla) koulussa samalla luokalla ja **b.** _____ (tykätä) molemmat koulusta. Mutta kun me **c.** _____ (kasvaa), meistä tuli ihan erilaisia. Me **d.** _____ (olla, negatiivinen) kiinnostuneita samoista asioista, ja me **e.** _____ (opiskella) aika erilaisiin ammatteihin. Mun kaksoisveli Johan valmistui urheiluhierojaksi, ja minä opiskelin lakimieheksi. Mutta me tullaan hyvin juttuun ja ollaan paljon tekemisissä. Nuorena me oltiin aika villejä, ja vanhemmilla oli varmaan hermot tiukoilla meidän kanssa. Yhtenä kesänä me **f.** _____ (pitää) bileet, kun vanhemmat olivat poissa kotoa. Vanhemmille **g.** _____ (kertoa, negatiivinen) juhlista. Se homma sitten lähti vähän käsistä, ja siellä bileissä **h.** _____ (kaataa) kirjahylly, **i.** _____ (syödä) koko jääkaappi tyhjäksi ja kaiken lisäksi (rikkoo) **j.** _____ vahingossa meidän vanha sohva. Me **k.** _____ (luulla), että vanhemmat olisivat poissa koko viikonlopun, mutta ne tulivatkin yllättäen kotiin. Silloin meille **l.** _____ (huutaa) ja kaikki vieraat **m.** _____ (käskeä) ulos heti paikalla. Aika nöyrinä ja noloina me Johanin kanssa **n.** _____ (siivota) jälkemme. Ja sitten me **o.** _____ (säästää) monta kuukautta rahaa, että me **p.** _____ (voida) maksaa vanhemmille sohvasta. Me **q.** _____ (maksaa, negatiivinen) koko sohva, mutta aika paljon kuitenkin. Ne juhlat tulivat kalliiksi. Näin aikuisena näitä juttuja on hauska muistella, mutta silloin ei paljon naurattanut.

7

Muuta puhekieliset ilmaukset kirjakielisiksi.

a. Me ei autettu mutsia.

b. Me käytiin leffassa.

c. Me maksettiin autosta viis tonnia.

d. Me ei tutustuttu kiinnostaviin tyyppeihin.

e. Me ei tavattu sun kavereita.

f. Me pelättiin ihan sairaasti.

g. Me ei juostu edes kilsaa.

h. Me syötiin Mäkkärissä.

i. Me riideltiin kauheesti.

8

Kirjoita lause, jossa käytät samaa verbiä kuin annetussa lauseessa, mutta päinvastaista aikasanaa. Keksi itse lauseen loppu.

Esimerkiksi:

Tutustuimme viime kesänä eduskuntaan.Tutustumme ensi kesänä Kansallismuseoon.a. Kurssilla keskityttiin eilen Suomen historiaan.b. Televisiossa kerrottiin viime viikolla toisesta maailmansodasta.c. Käyn ensi kuussa Etelä-Suomessa.d. Suomessa luotetaan usein poliisiin.e. Olen aina tykännyt kesästä.

f. **Kahden päivän kuluttua** tutustun Turkuun ja Poriin.

g. **Viikon alussa** kävin Naantalissa.

h. Hän on tuhlannut liikaa rahaa vaatteisiin **viimeisen kolmen viikon aikana**.

i. Televisiossa juteltiin **äskän** Pohjoismaiden pääkaupungeista.

PUHUTAAN

9

Puhu kurssikavereiden kanssa, mitä teitte lapsena ystävienne kanssa. Käytä me-passiivia ja kerro jokaisesta kohdasta myös hieman tarkemmin. Mitä? Missä? Miksi? Kenen kanssa? Kuinka usein? Millä tavalla?

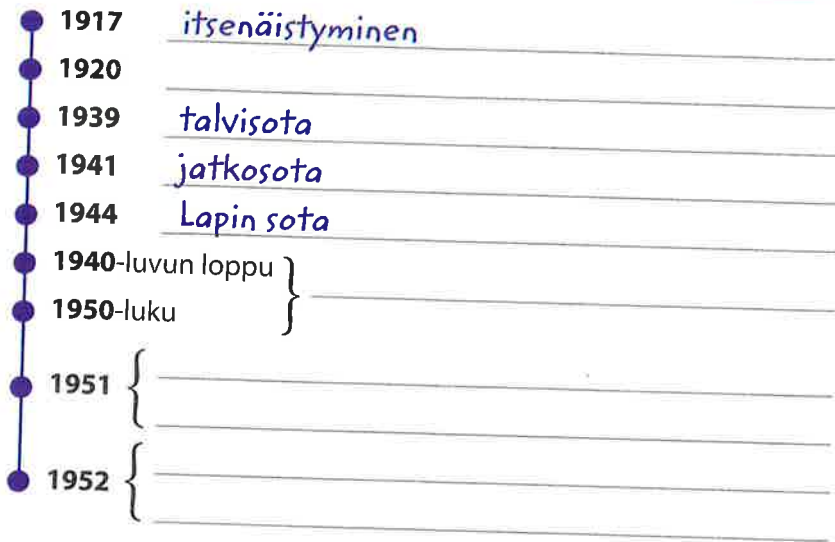

- a. Leikittekö usein?
- b. Nauroitteko paljon?
- c. Kävittekö elokuvissa?
- d. Söittekö pizzeriaa?
- e. Joitteko limsaa?
- f. Olitteko ahkeria?
- g. Teittekö paljon työtä?
- h. Uitteko usein meressä?
- i. Katsoitteko paljon televisiota?
- j. Luitteko paljon kirjoja?
- k. Ostitteko usein karkkia?
- l. Korjasitteko vaatteita?
- m. Kunnioititteko vanhempianne?
- n. Kiusasitteko muita lapsia?
- o. Pelkäsittekö pimeää?
- p. Olitteko iloisia?
- q. Tappelitteko usein?
- r. Tapasitteko leikkipuistoissa?
- s. Opiskelitteko ahkerasti?

Kuuntele ja sijoita tapahtumat aikajanelle.

alettiin tehdä purukumia
uusia koteja rakennetaan
kesäolympialaiset

Coca-Cola tulee Suomeen
ensimmäiset liikennevalot
töistä alkaa saada lomaa

Vastaa kysymyksiin.

- a. Millaista työtä Suomessa tehtiin sotien jälkeen?
_____
- b. Miksi lapsia syntyi paljon sotien jälkeen?
_____
- c. Mitä tapahtui, kun liikenne lisääntyi 1950-luvulla?
_____
- d. Miksi poliitikot eivät olleet halunneet antaa työntekijöille lomaa ennen 1920-lukua?
_____
- e. Miksi Juhani matkusti Helsinkiin vuonna 1952?
_____
- f. Miksi Coca-Colaa tuotiin Helsinkiin?
_____
- g. Miksi ensimmäisen suomalaisen purukumin nimi oli Jenkki?
_____
- h. Kuka oli Armi Kuusela?
_____

12

Kuuntele ja sijoita tapahtumat aikajanelle.

Suomesta EU:n jäsen
keskiolut kauppoihin
lama

maalta muutetaan kaupunkeihin
peruskoulu koko Suomessa
nuorisokulttuuri tulee Suomeen

- 1950-luku } _____
- 1960-luku } _____
- 1969 _____
- 1977 _____
- 1990-luku _____
- 1995 _____

13

Vastaa kysymyksiin.

- a. Miksi maalta muutettiin pois?
_____
- b. Miksi kesämökkejä rakennettiin niin paljon?
_____
- c. Millainen muoti oli 1960-luvulla Suomessa? Entä 1970-luvulla?
_____
- d. Mikä oli viinakortti?
_____
- e. Mitä tarkoittaa "epäilyttävä henkilö"?
_____
- f. Kuinka pitkään kesti, että koko Suomessa oli peruskoulu?
_____
- g. Miten 1990-luvun lama näkyi Suomessa?
_____
- h. Miten Suomi liittyi Euroopan Unioniin?
_____

a. **Kalle ja Pekka** O V ?
 olivat sisällä
 tapasivat ystäviä
 matkustivat pois Helsingistä.

b. **Stig oli leiponut** O V ?
 suolaista
 tippaleipiä
 jotain, jossa oli tomaattia.

c. **Piknikillä** O V ?
 ruokaa oli tarpeeksi
 kaikki pitivät piirakoista
 ruokaa ei riittänyt kaikille.

d. **Tyyne ja Juhani** O V ?
 ovat eri mieltä siitä,
 mitä he tekivät vappuna
 eivät halunneet tehdä
 samoja asioita vappuna
 tykkäävät vapusta.

e. **Tyyne** O V ?
 on unohtanut,
 mitä he tekivät vappuna
 halusi olla yksin kotona
 oli kiinnostunut
 vapun TV-ohjelmista.

f. **Susanin ja Jeren vappujuhlat** O V ?
 menivät pieleen
 Susanin raskauden takia
 kestivät monta tuntia
 juhlittiin tuttujen ystävien kanssa.

g. **Susan** O V ?
 on ollut todella väsynyt,
 koska hän on raskaana
 kävi vappuna ensimmäisen
 kerran uudessa juhlapaikassa
 on voinut todella hyvin
 raskauden aikana.

h. **Oscar ja Inkeri** O V ?
 tekivät töitä
 juhlivat ystävien kanssa
 olivat kahdestaan.

i. **Vappu on** O V ?
 Oscarin ja Inkerin
 suosikkijuhla
 Oscarista ja Inkeristä
 kiva vapaapäivä
 Oscarista ja Inkeristä
 tavallinen työpäivä.

j. **Oscar ja Inkeri** O V ?
 juhlivat isossa seurueessa
 juovat mielellään viiniä
 tykkäävät vappuruoista.

TEKSTIT JA KIRJOITTAMINEN

15

Saat suomalaiselta ystävältäsi sähköpostia.
Lue posti ja vastaa hänelle.

Hei!

Kiitos viimeisestä! Mitä kuuluu? Minulla on ollut kiirettä, niin kuin aina.
Mutta: sain koulusta tehtävän, että minun täytyy valita jokin maa ja kertoa sen maan tavoista muille opiskelijoille. Minulle tuli mieleen, että voin kysyä sinulta. Olisi kiinnostavaa kuulla, millaista sinun elämäsi oli, kun olit lapsi. Jos ehdit, niin kirjoitatko minulle muutaman asian? Minua kiinnostaa ihan tavallinen arkielämä: Mitä kotona tehtiin? Mitä syötiin, mihin aikaan mentiin nukkumaan? Mistä puhuttiin ja miten vietettiin viikonloppua? Tavalliset jutut. Toivottavasti sinulla on aikaa vastata, siitä olisi minulle tosi paljon apua.

Emme ole nähneet pitkään aikaan! Soitellaan,
niin voidaan mennä vaikka kahville!

Terveisin

Mari

16

Lihota tekstiäsi. Kirjoita viestisi uudestaan ja lisää tekstiin jos-lauseita, kun-lauseita, että-lauseita, vaikka-lauseita ja koska-lauseita.

10 000 vuotta sitten – 1917

- välillä
- tuotiin Suomeen
- osa Ruotsia
- voitti
- noin yksi kilometri
- jään alla
- ihmiset seurasivat eläimiä

1917–1950

- Neuvostoliittoa vastaan
- vallankumous
- joulukuuta
- sanottiin punaisiksi
- armeijaa
- toinen maailmansota
- suomalaiset suomalaisia vastaan

1950–nykyaika

- äänestettiin
- vanha raha, markka
- puolueeton
- urheilijoita
- yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa
- rakennettiin
- paljon lapsia
- enemmistö

10 000 vuotta sitten jääkausi

Suomi oli **a.** _____ . Jään paksuus oli

b. _____. Kun ilmasto lämpeni, eläimet (esimerkiksi hirvet ja karhut) tulivat Suomen alueelle ja **c.** _____ .

Ruotsin vallan aika 1150–1809

Keskiaika alkoi Suomessa. Kristinusko **d.** _____

1100- ja 1200-luvuilla. Suomi oli **e.** _____ .

1809 Suomen sota

Sota Ruotsin ja Venäjän **f.** _____ . Venäjä

g. _____ sodan, ja Suomi siirtyi Venäjän hallintaan.

1917 itsenäistyminen

Venäjällä oli **h.** _____ ja paljon poliittisia ongelmia, joten Suomen

senaatti päätti julistaa Suomen itsenäiseksi kuudes päivä **i.** _____ .

1918 sisällissota

Sodassa taistelivat **j.** _____

Toisia suomalaisia **k.** _____ , toisia valkoisiksi. Valkoiset voittivat sodan.

1939–1940 talvisota

Oli l. _____, Suomi taisteli

m. _____.

1941–1944 jatkosota

1944–1945 Lapin sota

Lapin sodassa Suomi taisteli Saksan n. _____ vastaan.

1952 Helsingin olympialaiset

Kaikkialta maailmasta tuli o. _____ Helsinkiin. Sotien jälkeen

Suomessa syntyi p. _____, ja kaupunkeja ja asuinalueita

q. _____ koko 1950-luvun ajan.

1955 Suomesta YK:n jäsen

Suomen tavoitteena oli Yhdistyneiden kansakuntien jäsenvaltiona olla poliittisesti neutraali

eli r. _____ ja toimia

s. _____.

1995 Suomi liittyi Euroopan unioniin

Ruotsi oli hakenut unionin jäsenyyttä 1991, ja Suomen hallitus jätti hakemuksen vuonna

1992. Lokakuussa 1994 Suomessa t. _____ siitä, haluaako

Suomi liittyä Euroopan unioniin. u. _____ vastasi kyllä.

2002 euro otettiin käyttöön

v. _____, ei enää käynyt maksuvälineenä euron jälkeen.

18

Lue nyt tehtävän 17 teksti niin, että ymmärrät sisällön.

Tee parillesi kysymykset, jotka alkavat:

- Minä vuonna...?
- Minä vuosina...?
- Mitä tarkoittaa...?
- Mitä tapahtui vuonna...?
- Miksi...?

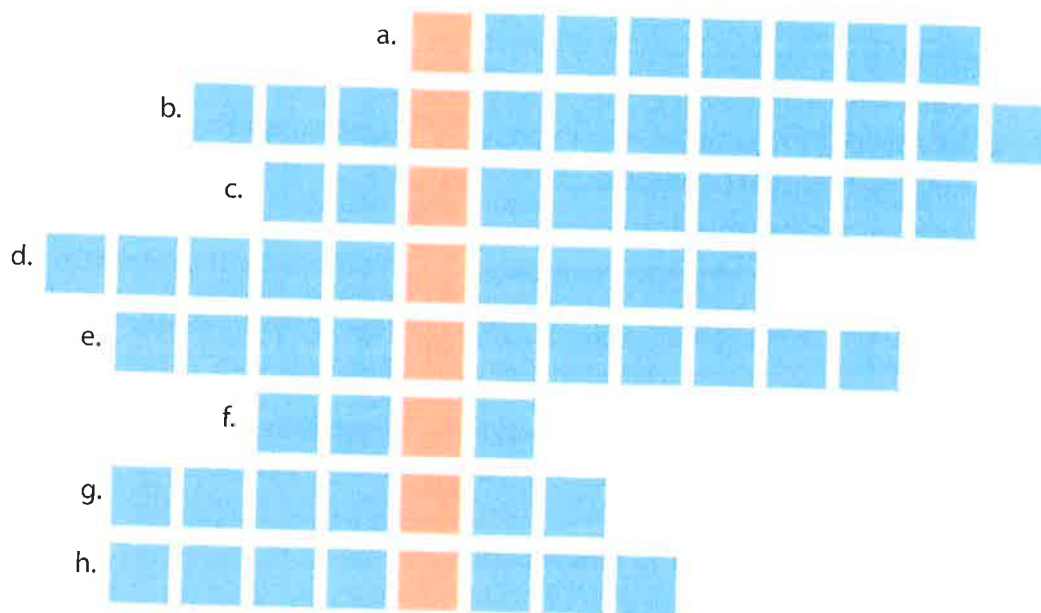
19

Tee vielä neljä omaa kysymystä ja vastaa parisi kysymyksiin.

20

Täydennä ristikko.

- Ministerit yhdessä ovat maan _____. Pääministeri johtaa sitä.
- 1939–1945 oli toinen _____.
- Suomi on _____ valtio.
- Kun kansalaiset valitsevat uuden presidentin tai eduskunnan, he _____.
- Suomi, Ruotsi, Norja, Islanti ja Tanska ovat _____.
- Suomen valuutta markan jälkeen.
- Sotilaat muodostavat yhdessä tämän.
- Aika, jolloin Pohjois-Eurooppa oli jään alla.

21

Yhdistä yhteen kuuluvat sanat.

- liittyä
- Yhdistyneet
- taistella
- julistaa
- toimia

vihollista vastaan
itsenäiseksi
kansakunnat
puolueettomasti
Euroopan unioniin

OMAT SIVUT

22

Millaista elämä oli omassa lapsuudessa?

- Mitä tehtiin? Mitä ei tehty?
- Mikä oli erilaista kuin Suomessa tänään?
- Puhu näistä asioista: naiset, miehet, isovanhemmat, lapset, asunto, ruoka, raha, ystävät, juhlat, koulu, kaupat.

23

Pidä kurssilla esitelmä omasta kotimaastasi.

- Etsi tietoa ja kuvia internetistä tai kirjastosta.
- Valitse mielestäsi tärkeät asiat (sijainti, pinta-ala, asukasluku, pääkaupunki, kielet, elinkeinot: mitä työtä tehdään nykyään, mitä tehtiin ennen, uskonto, nähtävyydet, historia, tavat, tärkeät tapahtumat...).
- Kirjoita muistiin tärkeimmät asiat.
- Harjoittele kotona, mitä sanot. Kun pidät esitystä, älä lue paperista, vaan puhu yleisölle.
- Sovi opettajan kanssa, kuinka pitkä on sopiva esitys.

24

Mitä muistat oman kotimaasi historiasta? Mitkä ovat tärkeitä tapahtumia kotimaasi historiassa? Muistele ja etsi tietoa. Kerro ja keskustele ryhmässä.

Kirjoita kappaleesta tähän 15 tärkeää sanaa.

SANASTO

- armeija, -n
- asuinalue, -alueen
- eduskunta, -kunnan
- elintaso, -n
- elämä, -n
- enemmistö, -n
- epäilyttävä, -n
- hallitus, hallituksen
- hankkia ⁽¹⁾, hankin
- harvinainen, harvinaisen
- isompi, isomman
- itsenäistyminen, itsenäistymisen
- jatkosota, -sodan
- julistaa ⁽¹⁾, julistan
- jäsen, jäsenen
- jäsenyys, jäsenyyden
- jääkausi, -kauden
- kanava, -n
- kansalainen, kansalaisen
- kasvattaa ⁽¹⁾, kasvatan
- kunnioittaa ⁽¹⁾, kunnioitan
- käydä ⁽²⁾, käyn kylässä
- käyttää ⁽¹⁾, käytän loppuun
- laiskotella ⁽³⁾, laiskottelen
- lempeä, -n
- liittyä ⁽¹⁾, liityn
- luottaa ⁽¹⁾, luotan
- luulla ⁽³⁾, luulen
- maailmansota, -sodan
- ministeri, -n
- munkki, -n
- Neuvostoliitto, -liiton
- nolo, -n
- nuoruus, nuoruuden
- nykyaika, -ajan
- nöyrä, -n

- ohjelma, -n
- ottaa ⁽¹⁾, otan käyttöön
- paksuus, paksuuden
- pelto, pellon
- Pohjoismaat
- puolueeton, puolueettoman
- purukumi, -n
- putipuhdas, -puhtaan
- pääministeri, -n
- seurata ⁽⁴⁾, seuraan
- sillittää ⁽¹⁾, sillitän
- sotia ⁽¹⁾, sodin
- sotilas, sotilaan
- syntyä ⁽¹⁾, synnyin
- taistella ⁽³⁾, taistelen
- tavoite, tavoitteen
- tuhata ⁽⁴⁾, tuhlaan
- tuoda ⁽²⁾, tuon maahan
- turhuus, turhuuden
- turvallinen, turvallisen
- vaatimaton, vaatimattoman
- vahingossa
- vallankumous, -kumouksen
- valmisruoka, -ruoan
- valtio, -n
- valuutta, valuutan
- vastaan
- vastustaa ⁽¹⁾, vastustan
- verkko-opinto, -opinnot
- Yhdistyneet kansakunnat
- yksinkertainen, -kertaisen
- yllättäen
- ympäristöystävällinen, -ystävällisen
- älypuhelin, -puhelimien
- äänestää ⁽¹⁾, äänestän

Puhekielen sanat

- bileet = juhlat
- hermot ovat tiukoilla = on hermostunut ja vihainen
- heti paikalla = välittömästi
- homma, -n = asia, työ
- ihan sairaasti = todella paljon
- juttu, jutun = asia
- kauheesti = paljon
- kilsa, -n = kilometri
- leffa, -n = elokuva
- lähteä käsistä = lähteä hallinnasta
- mutsi, -n = äiti
- Mäkkäri, -n = McDonald's
- olla ⁽³⁾, olen tekemisissä = pitää yhteyttä
- pitää ⁽¹⁾, pidän bileet = järjestää juhlat
- porukka = ryhmä, seurue
- tonni, -n = tuhat euroa
- tulla ⁽³⁾, tulen juttuun = tulla toimeen